

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2019/20

Destinace (země, město): Bulharsko, Sofie

Jméno, příjmení: Eva Kovářová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského, Fakulta slovanských filologií, katedra slovanské jazykovědy

Univerzita a lektorát

Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského je jednou ze dvou univerzit, na kterých lze v Bulharsku studovat bohemistiku. Bohemistika je v Sofii vyučována v rámci dvou pracovišť – katedry slovanské jazykovědy a katedry slovanských literatur, do které však lektor není zapojen. Českou filologii lze studovat pouze magistersky, a to dvouoborově, v kombinaci s bulharskou filologií.

Výuka češtiny

Celkem bývá na obor *Slovanská filologie* přijímáno kolem 60 studentů, kteří jsou teprve po začátku každého akademického roku rozřazováni do konkrétních studijních profilů (bohemistika, polonistika, slovakistika, ukrajinistika aj.), a to na základě kombinace vlastních preferencí a výsledků dosažených u přijímacích zkoušek. V akademickém roce 2019/20 bylo ke studiu bylo přijato 54 studentů, z nichž 11 bylo vybráno ke studiu bohemistiky.

Všechny slovanské filologie mají na Sofijské univerzitě velmi vysokou hodinovou dotaci praktického jazyka: v 1. a 2. ročníku je dotace 12 hodin (po 45 minutách) týdně, ve 3. a 4. ročníku 8 hodin a v 5. ročníku 6 hodin týdně. Takto vysoký počet vyučovacích hodin, v kombinaci s nejrůznějšími výměnnými programy, umožňuje talentovanějším studentům dosáhnout v 5. ročníku úrovně C2 podle SERR, ačkoli prakticky všichni začínají v 1. ročníku abecedou daného jazyka, tedy od úplného začátku.

V akademickém roce 2019/20 studovalo v Sofii český jazyk a literaturu celkem 38 studentů, a to: 11 studentů v 1. ročníku, 4 studentky ve 2. ročníku, 8 studentů ve 3. ročníku, 7 studentek ve 4. ročníku a 8 studentů

v 5. ročníku. Pracovní úvazek lektora ČJL byl v zimním i letním semestru 14 hodin týdně (po 45 minutách) – 4 hodiny v 1. a 2. ročníku a 2 hodiny ve 3., 4. a 5. ročníku.

Vedení katedry se snaží zapojit lektora ČJL do výuky ve všech ročnících, jeho hlavním úkolem je rozvíjet komunikační kompetence studentů a obohacovat jejich slovní zásobu. Od 3. ročníku lektor kromě konverzace vyučuje i překlad z bulharštiny do češtiny, kdy pracuje s aktuálními texty z bulharských médií, vhodnými k rozvinutí konverzace. Lektor se také snaží v těchto hodinách využít článků spojených nějakým způsobem s českým prostředím, a studentům tak předat nebo doplnit informace o českých realitách, současné české kultuře, politické scéně, sportu a především o nejmodernějších českých dějinách. Při výuce jsou samozřejmě používány i ukázky z českých filmů a z klasické i nejnovější české hudby.

Používané učebnice

V 1. ročníku byla v letošním roce jako základní používána učebnice Lídy Holé *Česky krok za krokem 1* (úroveň A1 – A2), ve 2. ročníku potom její 2. díl (úroveň B1). Jako pomůcka slouží studentům 1. a 2. ročníku bulharská mluvnice češtiny *Чешка граматика* Margarity Mladenové (vyd. v Sofii) a dále publikace vydaná MU v Brně *Česko-bulharský a bulharsko-český tematický slovník*, jejíž autorkou je E. Krejčová, ačkoli je primárně určená českým studentům bulharistiky. Ve 3. ročníku byla v tomto roce jako základní používána *Čeština pro cizince B2* autorů M. Boccou Kestřánkové a kol. Pro procvičení některých náročnějších jevů jsou často využívanými materiály publikace Aleny Trnkové *Cvičení z české mluvnice pro cizince a Textová cvičebnice českého jazyka I a II*. Při výuce v 4. a 5. ročníku jsou nepostradatelné vybrané pasáže z učebnice *Čeština pro středně a více pokročilé* J. Bischofové a kol., v závislosti na průměrné úrovni daného ročníku, a publikace *Čeština pro absolventy* Margarity Mladenové (vyd. v Sofii). Obecně však lze říct, že počínaje 4. ročníkem se při výuce používají takřka výhradně neadaptované materiály (textové i audiovizuální).

Podmínky pro výuku

Až na malé výjimky (např. praktická cvičení základů tlumočení se konají ve fonetickém kabinetu nebo v moderně vybavených konferenčních sálech) probíhá výuka bohemistiky ve zvláštní učebně, vybavené velkou knihovnou, mapami a v současnosti prakticky nefunkčním dataprojektorem a promítacím plátnem – v tzv. *Kabinetu bohemistiky prof. Svetomira Ivančeva* (160 B). K němu patří i malý kabinet (160 V), v němž jsou uloženy cennější publikace a kde je vyučujícím k dispozici starý počítač. Veškeré učební pomůcky zasílané na univerzitu péčí Domu zahraniční spolupráce jsou po katalogizování a označení uloženy v těchto dvou místnostech, kde jsou neustále k dispozici všem bohemistům.

Zázemí lektora

Na fakultě lektor nemá k dispozici vlastní kabinet, může využívat pouze místnost sekretariátu katedry, kde je všem vyučujícím k dispozici kromě dvou počítačů také tiskárna, kopírka a skener. Technická vybavenost celé fakulty není na příliš vysoké úrovni.

Univerzita s lektorem uzavírá pracovní smlouvu (a ne dohodu o pracovní činnosti, jak tomu bylo v minulosti), lektorovi také zajišťuje ubytování ve starším dvoupokojovém bytě se starým zařízením, ale s velmi dobrým dopravním spojením na univerzitu.

Akademický rok 2019/20

Průběh akademického roku 2019/20 ovlivnila jako všude na světě koronavirová pandemie. Z nařízení vlády, které platilo pro všechny základní, střední i vysoké školy, byla od 9. března 2020 přerušena prezenční výuka, původně jen do 29. března. Distanční studium mělo probíhat plošně přes univerzitní platformu Moodle, z důvodu jejího přetížení však mnoho vyučujících bylo nuceno přesunout hodiny jinam (Google Classroom, Microsoft Teams, Zoom aj.), česká lektorka vyučovala přes Skype. Až do konce semestru již prezenční výuka obnovena nebyla, distančně budou probíhat i opravné termíny v srpnu a září.

Během nucené domácí izolace se sofijský bohemisté velmi aktivně zapojovali do nejrůznějších on-line projektů a přednášek, jakou byla např. přednáška *Koroška, koronápad, rouškomat aneb Pružná stabilita ve slovní zásobě*, organizovaná Českým centrem Sofie. Velmi úspěšná byla také sofijská účast na *Mezinárodní překladatelské soutěži pro zahraniční studenty češtiny*, kterou v květnu 2020 pořádal ÚJOP společně s Generálním ředitelstvím pro překlady Evropské komise. Studentka 3. ročníku sofijské bohemistiky Pepa Dimitrova získala čestné uznání a studentka 4. ročníku Gergana Dragoeva celou soutěž vyhrála, což nejen na fakultě vyvolalo velkou odezvu.

Z pravidelných akcí se podařilo zorganizovat tradiční *Vánoční hodinu češtiny*. Studentky 4. ročníku samy napsaly, zrežirovaly a zinscenovaly hru s názvem *Vánoční příběh rodiny Novákových* (s motivy pohádky o Popelce). Hra byla s úspěchem uvedena 11. prosince 2019 v sále Českého centra Sofie jako hlavní část večera plného klasických koled, výborného českého cukroví a skvělého svařeného vína.

Ve dnech 17. a 18. října 2019, byla sofijská bohemistika pořadatelem 7. celostátního setkání bohemistů, které se koná každé dva roky a jehož se účastní studenti a doktoranti Sofijské univerzity a Plovdivské univerzity Paisije Chilendarského. Ve spolupráci s *Bohemia clubem* a *Českým centrem Sofie* se nám tentokrát podařilo sestavit velmi zajímavý program, jehož součástí byly kromě klasické přednáškové sekce také konkurz pro mladé překladaatele beletrie (slavnostní vyhlášení výsledků proběhlo v Českém centru), workshop *Průzračný překladatel* (Dům pro literaturu a překlad) nebo literární procházka Sofií.

Bohemistické setkání bylo spojeno s prezentací překladu knihy *Rok kohouta* za účasti její autorky Terezy Boučkové i překladatele Krasimira Prodanova (opět v Českém centru Sofie).

Sofie 27. července 2020

Mgr. Eva Kovářová

Fotografická příloha:

Premiéra (a zároveň i derniéra) Vánočního příběhu rodiny Novákových, České centrum Sofie, 11. prosince 2019

7. bohemistické setkání, zastávka před Československým klubem T. G. Masaryka během literární procházky Sofií, 18. října 2019